

Finansklagenemnda Bank

Uttalelse 2014-425

BMW Financial Services Norge NUF

Utlån

Leasing av bil – restverdigaranti avgitt av klager

Klager anser seg ubundet av en restgarantierklæring avgitt i forbindelse med leasing av en bil. Nemnda påpeker at restverdigarantier fra kunder, især forbrukerkunder, ikke er vanlige i bransjen. Dette stiller særlige krav til erklæringens utforming. Det aktuelle skjemaet er meget uklart og svært lite egnet som informasjon til en forbruker som leietaker. BMW burde ha forstått at teksten ville virke forvirrende, og ha klargjort forholdet. At avtalen har karakter av ensidig forpliktelse – plikt, men ikke rett for kunden til å kjøpe bilen – skjerper kravet til klarhet. Klager er ubundet av garantierklæringen. Henvist til BKN 2010-188 og Rt. 1992 s 295.

I. Saksfremstilling

Klagen gjelder leasing av en bil. Spørsmålet er om klager er bundet av en forpliktelse etter en såkalt restverdigaranti som han avga i den forbindelse.

Klager undertegnet 4. november 2010 en avtale med Bavaria Oslo AS (Bavaria) om leasing av en BMW 520d Touring Automat. Leasingavtalen ble inngått med BMW Financial Services Norge NUF (BMW) 20. desember 2010 for en leieperiode på 36 måneder. Sammen med leasingavtalen undertegnet klager en erklæring der han garanterte for restverdien, angitt til kr 520.000.

I oktober 2013 ble klager kontaktet av Bavaria med forespørsel om leie av ny bil, idet leieperioden nærmet seg slutten. Klager hevdet at han hadde en avtale med en tidligere ansatt selger om å få kjøpe bilen etter endt leieperiode. Han fikk imidlertid nå opplyst at det ikke var anledning til å inngå slike avtaler på forhånd. Bilen ble taksert av Bavaria til kr 530.000. Like etter hadde klager kjørt mer enn det antall kilometer som var tillatt etter leasingavtalen, og parkerte derfor bilen. Han kjøpte en annen bil, og fikk beskjed av Bavaria om at han kunne innlevere den leasede bilen når det måtte passe, men han måtte kontakte BMW først. Saken ble imidlertid ikke løst, og klager ble sittende med to biler. BMW har gjort gjeldende et krav på kr 520.000.

Klager hevder at han forstod avtalen slik at han fikk mulighet til å kjøpe bilen etter tre år for kr 520.000. Han vurderte dette som gunstig, og signerte dermed diverse papirer som Bavaria ordnet med. I teksten i garantierklæringen, oppfattet han seg som eier av bilen, ikke som leverandør. Salgsdirektøren i Bavaria signerte også på garantiavtalen, og klager mener dette må bety at Bavaria var leverandør. Han mottok senere et dokument som omtalte ham som forhandler. Klager oppfattet dette som en bekreftelse på at han kunne overta bilen til den avtalte pris. De merkelige betegnelse som ble i benyttet på de enkelte aktørene, viser at han ikke har hatt en klar forståelse av sin egen rolle i avtaleforholdet. Han har vist til den tidligere Bankklagenemndas uttalelse 2010-188, der forbrukeren fikk medhold og mener det samme må bli resultatet for ham.

Klager ønsker å levere bilen tilbake og bestrider at han plikter å betale BMW kr 520.000.

BMW Financial Services Norge har vist til at det er tre parter i et leasingforhold, og at klager ikke kan rette kritikk mot BMW når det gjelder Bavarias håndtering av saken. Klager kan ikke ha vært i tvil om at det var en leasingavtale han inngikk. Det sentrale i et leasingforhold, er at leasingselskapet er eier. Det løse dokumentet klager har mottatt, er bare en påminnelse om at klager har avgitt en restverdigaranti og er forpliktet etter denne. Det vanlige er at forhandler garanterer for restverdien. Teksten i erklæringen er ment for de tilfellene der forhandler er garantist. Selskapet er enig i at teksten er vanskelig tilgjengelig. Ut fra ordlyden er klagers stilling "annet salgsledd". De fleste kunder ønsker å selge bilen før de innfrir restverdibeløpet. Da er selskapet behjelpelig med en utsettelse. BMW har vært i kontakt med selgeren hos Bavaria, som bekrefter at han presiserte for klager at klager var restverdiansvarlig. Klager hadde først fått et tilbud der Bavaria var restverdiansvarlig. Klager ønsket imidlertid å garantere for restverdien selv og betale en lavere nedskrivning av bilen.

II. Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Klager inngikk 4. november 2010 en avtale med Bavaria om leasing av en bil over 36 måneder via BMW. Leieavtale med BMW ble inngått 20. desember 2010. Klager inngikk avtalen som forbruker. I leieavtalen er Bavaria benevnt som leverandør. Det fremgikk av avtalens § 9 at bilen var BMWs eiendom, og etter § 10 skulle leietakeren tilbakelevere bilen til utleier ved avtalens utløp. I § 13 står det at det ikke forelå avtale om at leietakeren hadde rett til å kjøpe eller overta bilen.

Samtidig med at han undertegnet leieavtalen, signerte klager på et eget skjema. Innledningsvis står det "Gjenkjøpsavtale gjelder for (klagers navn)". Restverdi er oppgitt til kr 520.000 og total kjørelengde til 45.000 kilometer.

Under overskriften RESTVERDIGARANTI står det bl.a.:

"§ 14. Restverdigaranti fra leverandør mm.

Dersom leverandør eller annet salgsledd har stilt restverdigaranti, er dette å betrakte som en opsjon som gir eier rett, men ikke plikt, til å kreve at leverandør kjøper motorvognen tilbake til avtalt pris med tillegg av eventuelle avgifter eller annet pålagt av myndighetene med virkning for en slik overdragelse. Før salg til andre skal leverandør underrettes og gis anledning til å fremsette pristilbud."

Under gjengivelsen av denne bestemmelsen, som er omfattende og lite tilgjengelig for en vanlig forbruker, står signaturene til en representant for BMW og for leverandøren. Klager har signert som "Restverdigarantist"

Nemnda er enig med BMW i at klager, ut fra teksten i dette dokumentet, stilte seg som restverdigarantist på de vilkår som fulgte av § 14, dvs. på samme vilkår som leverandøren Bavaria eller "annet salgsledd" ville ha hatt som restverdigarantist. Spørsmålet er om klager kan anses bundet av denne delen av leasingavtalen.

Uttalelse bl.a. om restverdigaranti fra forbruker i sak 2010-188 fra tidligere Bankklagenemnda gjaldt BMW som innklaget. Ordlyden i garantien tilsvarte første setning i den § 14 som er gjengitt ovenfor. Nemnda uttalte der bl.a.:

"I spørsmålet om klagerne er ansvarlige for angitt restverdi, legger nemnda til grunn at restverdigarantier fra kunder ikke er vanlig praksis i bransjen generelt og i hvert fall ikke i forbrukerforhold. Restverdigaranti fra leasingkunder avtales noen ganger i næringsforhold som et subsidiært ansvar for leverandørens restverdiforpliktelse i tilfeller hvor man antar at det kan være tvil om leverandøren klarer å oppfylle sin restverdigaranti. Slike avvikende avtaler fra normal praksis krever et klart avtalegrunnlag."

Nemnda slutter seg til denne uttalelsen.

Nemnda legger til grunn at spørsmålet om restverdigaranti hadde vært drøftet i forbindelse med avtalen mellom klager og Bavaria, og at klager hadde ønsket å stå som restverdigarantist, idet han så dette som fordelaktig.

Klager har forklart at han forsto avtalen med Bavaria slik at han skulle ha rett, men ingen plikt til å kjøpe bilen, og at han ikke forsto at han, ved å undertegne avtalen med BMW, påtok seg en plikt til å kjøpe bilen, dersom BMW ønsket det.

Skjemaet, der klaget undertegnet som restverdigarantist, fremstår for nemnda som meget uklart og svært lite egnet som informasjon til en forbruker om hvilke vilkår som gjaldt for leietaker som garantist. Dette var en standardavtale ment til bruk for leverandør eller annet salgssledd, og inneholder ikke noe om leietaker som garantist. At leverandøren også undertegnet skjemaet, medvirker til uklarheten. BMW burde ha forstått at teksten i dette skjemaet ville virke høyst forvirrende på kunden, og forholdet kunne enkelt vært klargjort.

Etter nemndas syn tilfredsstillende ikke avtalen de krav til klarhet som må kreves i et avtaleforhold med forbruker på dette området. Avtalens karakter av ensidig forpliktelse – plikt, men ingen rett til å kjøpe bilen – er et moment som skjerper kravet til klarhet, ikke minst i forbrukerforhold.

I tillegg til uklarheten i avtalen legger nemnda vekt på at klager, etter det opplyste, ikke var i kontakt med BMW. Hele avtaleforholdet ble ordnet av Bavaria. Ut over det uklare avtaledokumentet ble det således ikke gitt noen informasjon fra selskapet om hva restverdigarantien innebar. I denne forbindelse viser nemnda til Høyesteretts dom i Rt. 1992 side 295 om et leasingforhold, der det i finansieringsselskapets disfavør ble lagt vekt på at selskapet ikke hadde vært i kontakt med leietaker, og at det ikke var gitt noen informasjon til ham ut over selve kontraktsformularet.

Leasingavtaler med restverdigaranti fra kunden er uvanlig i Norge. Kundegarantert restverdi gjør at avtaleforholdet blir å anse tilsvarende kjøp på avbetaling, jf. panteloven § 3-22, og i forhold til regnskaps- og skatteloven ville klager bli ansett som eier av bilen, bl.a. med plikt til å føre den opp som formue i selvangivelsen. Dette er også et forhold som tilsa at BMW tok kontakt med klager for å klargjøre avtaleforholdet. Leieavtalen med BMW er ikke dekkende for et avbetalingskjøp, og det er ikke sannsynlig at klager tok sikte på et slikt kjøp.

På denne bakgrunn er nemnda kommet til at klager ikke kan anses bundet av noen plikt til å kjøpe bilen i henhold til den restverdigarantien han stilte. Han kan da levere bilen tilbake til BMW og er ikke forpliktet til å kjøpe den for kr 520.000.

Uttalelsen er enstemmig.

III. Finansklagenemnda Banks konklusjon

Klager anses ikke bundet av den restverdigarantien han stilte overfor BMW Financial Services Norge NUF 20. desember 2010.

Oslo, den 1. oktober 2014

Ved behandlingen deltok;

Karen-Anne Gussgard (nemndsleder), Thomas Christian Poulsen, Jan Fr. Haraldsen, Elisabeth Kruge, Ane Køber Opstad, Toril Melander Stene